

CZU 657:334

<https://doi.org/10.52507/2345-1106.2024-2.13>

CONSIDERENTE PRIVIND CONTABILITATEA MIJLOACELOR NEPREDESTINATE ÎN ORGANIZAȚIILE NECOMERCIALE

CAUȘ Lidia,

doctor în economie, conferențiar universitar,
Academia de Studii Economice din Moldova,

E-mail: caus.lidia.ion@ase.md

<https://orcid.org/0000-0003-3203-3221>

REZUMAT

Pentru desfășurarea activităților statutare organizațiile necomerciale utilizează variate surse de finanțare. În special, acestea se bazează pe donații de la persoane, companii sau alte organizații pentru a-și finanța activitățile. Aceste surse pot fi mijloace cu destinație specială și mijloace nepredestinate. Mijloacele nepredestinate sunt esențiale pentru susținerea și dezvoltarea organizațiilor necomerciale, permițându-le să-și îndeplinească misiunea statutară în mod eficient.

Contabilizarea mijloacelor nepredestinate implică particularități specifice privind recunoașterea, evaluarea și înregistrarea lor în conturi contabile. Evidența contabilă a mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale este complexă și ridică unele probleme, având în vedere natura lor non-profit și sursele variate de finanțare.

În scopul soluționării acestor neconformități se recomandă concretizarea modului de recunoaștere și evaluare a mijloacelor nepredestinate în conformitate cu specificul activității organizațiilor necomerciale, precum și reflectarea schemelor de înregistrări contabile aferente evidenței mijloacelor nepredestinate în funcție de particularitățile activității entităților necomerciale. Pentru a gestiona aceste aspecte problematice, organizațiile necomerciale trebuie să adopte politici și proceduri clare de contabilizare și raportare, să colaboreze cu contabili și auditori specializați în sectorul non-profit și să asigure respectarea tuturor regulamentelor și standardelor relevante. Aceste măsuri vor înlesni comunicarea transparentă și deschisă cu donatorii și alte părți interesate, precum și vor contribui la construirea încrederii și a sprijinului

pentru organizație.

Cuvinte-cheie: organizație necomercială, mijloace nepredestinate, mijloace cu destinație specială, venituri și cheltuieli cu destinație specială.

CONSIDERATIONS ABOUT ACCOUNTING OF UNPREDESTINED MEANS IN NON-COMERCIAL ORGANIZATIONS

CAUS Lidia,

PhD in economics, associate professor,
Academy of Economic Studies from Moldova,

E-mail: caus.lidia.ion@ase.md
<https://orcid.org/0000-0003-3203-3221>

SUMMARY

Non-commercial organizations use various sources of funding to carry out their statutory activities. In particular, they are based on donations from individuals, companies or other organizations to finance their activities. These sources can be special-purpose and non-purposeful means. The unpredestined means are essential for supporting and developing non-commercial organizations, enabling them to carry out their statutory mission effectively.

The accounting of non-destined means involves specific particularities regarding recognition, evaluation and registration in accounting accounts. The accounting record of unapredestined funds in non-commercial organizations is complex and raises some problems, given their non-profit nature and varied sources of funding.

In order to resolve these non-conformities, it is recommended to concretize the recognition and evaluation of unappropriated funds in accordance with the specifics of the activity of non-commercial organizations, as well as to reflect the accounting records schemes related to the recording of unpredestined means according to the particularities of the activity of non-commercial entities. To manage these issues, non-commercial organizations must adopt clear accounting and reporting policies and procedures, work with accountants and auditors specialized in the nonprofit sector, and ensure compliance with all relevant regulations and standards. These measures will facilitate transparent and open communication with donors and other stakeholders, as well as help build trust and support for the organization.

Key words: non-commercial organization, nepredestinate means, special purpose resources, revenues and expenses with special destination.

Introducere. Organizațiile necomerciale reprezintă o componentă vitală a societății civile, având un rol esențial în promovarea bunăstării sociale, protejarea mediului înconjurător, îmbunătățirea sănătății și educației și combaterea in justiției și sărăciei. Aceste asociații joacă un rol important în advocacy schimbărilor politice, legislative și sociale pentru a sprijini interesele celor mai puțin favorizați sau pentru a proteja drepturile omului. Ca rezultat pot influența politica guvernamentală, contribuind la elaborarea legilor și politicilor publice eficiente. Multe organizații necomerciale furnizează servicii esențiale, cum ar fi îngrijirea medicală, educația, alimentația, adăpostul și asistența juridică celor care au nevoie, în special celor defavorizați sau vulnerabili.

Organizațiile necomerciale oferă o platformă pentru implicarea voluntarilor și joacă un rol crucial în desfășurarea activităților și în ajutarea comunităților în timpul crizelor. Acestea pot acționa mai rapid și mai flexibil decât guvernele sau întreprinderile private, pentru că pot răspunde mai eficient la nevoile imediate ale comunităților și pot oferi servicii personalizate. Entitățile respective promovează etica și responsabilitatea socială, aducând o perspectivă independentă și acționând ca un control al puterii. Ele pot să ofere servicii acolo unde guvernele au resurse limitate sau pot pune sub lumina reflectoarelor probleme pe care guvernele le neglijează.

Organizațiile necomerciale nu urmăresc obținerea unui profit comercial și desfășoară activități în beneficiul comunității sau pentru îndeplinirea unor scopuri specifice

statutare, cum ar fi asistența socială, educația, sănătatea, cultul religios etc. Organizațiile caritabile fiind non-profit, au ca scop principal servirea intereselor publice.

Contabilitatea mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale prezintă un aspect important în gestionarea resurselor financiare și a bunurilor deținute de acestea. Evidența mijloacelor nepredestinate este specifică și implică multe particularități în cadrul acestor entități, care nu sunt studiate în literatura de specialitate. Reglementările contabile actuale nu stabilesc în mod explicit schemele de înregistrări contabile aferente existenței și mișcării mijloacelor nepredestinate. Această situație complică modul de evidență a mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale și nu asigură în deplină măsură veridicitatea, transparența, comparabilitatea informațiilor contabile.

Probleme și soluții. Organizațiile necomerciale necesită semnificative resurse financiare și umane, pentru a-și atinge obiectivele statutare. Organizațiile adesea folosesc resurse non-materiale, care includ accesul la rețele extinse de contacte, prestigiu și credibilitate în comunitate și influență în rândul opiniei publice. O mare parte a eforturilor organizațiilor necomerciale este dedicată creșterii conștientizării problemelor sociale și educării publicului cu privire la aceste probleme. Organizațiile necomerciale folosesc puterea grupului pentru a influența deciziile guvernamentale sau pentru a promova schimbări sociale și legislative. Astfel, grupurile formate din voluntari, aduc expertiză, muncă și pasiune în proiectele organizației, fără a fi plătiți în mod direct. Acești

voluntari oferă societății și implicit organizațiilor, expertiza lor profesională în domenii precum contabilitatea, marketingul, tehnologia informației etc. Parteneriatele și colaborările cu alte organizații, fie ele non-profit sau din sectorul privat, poate aduce resurse și expertiză suplimentară pentru atingerea obiectivelor comune. Utilizarea tehnologiei moderne și a platformelor de social media poate ajuta organizațiile necomerciale să-și promoveze cauza, să atragă voluntari și donații și să comunice eficient cu publicul.

Mijloacele nepredestinate în organizațiile necomerciale sunt acele resurse care nu sunt folosite în mod tradițional pentru obținerea beneficiilor. Mijloacele nepredestinate reprezintă o componentă importantă a pasivelor, condiționând desfășurarea activității oricărei unități necomerciale. În conformitate cu specificul activității organizațiilor necomerciale în cadrul contabilității mijloacele nepredestinate trebuie soluționate multiple aspecte problematice care vizează recunoașterea și înregistrarea mijloacelor nepredestinate în conturile contabile. În prezent abordările contabile privind evidența acestora nu îndeplinesc necesitățile moderne ale respectivelor entități. Contabilii întâmpină dificultăți la contabilizarea mijloacelor nepredestinate, ceea ce face dificilă gestionarea eficientă a resurselor date de către managementul financiar.

Mijloacele nepredestinate sunt esențiale pentru susținerea și dezvoltarea organizațiilor necomerciale, permițându-le să-și îndeplinească misiunea în mod eficient și să facă o diferență pozitivă în comunitățile lor. Recunoașterea și determinarea valorii mijloacelor nepredestinate este cea mai mare dilemă contabilă, fiind dificilă și subiectivă, cum ar fi orele de voluntariat, expertiza profesională oferită gratuit sau resursele non-materiale, cum ar fi rețelele de contacte. Resursele non-materiale, cum ar fi reputația organizației sau rețelele de contacte, nu sunt întotdeauna recunoscute în mod corespunzător în bilanțul organizației, deoarece nu pot fi cu ușurință evaluate și contabilizate conform standardelor contabile. Evaluarea și înregistrarea orelor de voluntariat pot fi problematice, deoarece nu există o valoare monetară directă asociată cu munca voluntarilor. Organizațiile pot utiliza diverse metode, cum ar fi estimările bazate pe salariul mediu pe piață pentru anumite roluri sau estimări ale valorii de piață a serviciilor voluntare similare.

Înregistrarea donațiilor și a altor forme de finanțare poate fi complicată din cauza naturii lor neobișnuite. Unele donații pot avea condiții atașate sau pot fi revocabile, ceea ce poate afecta modul în care sunt recunoscute în contabilitate. Organizațiile necomerciale sunt adesea obligate să ofere utilizatorilor rapoarte financiare detaliate și transparente, în conformitate cu standardele contabile și regulamentele fiscale. Contabilizarea mijloacelor nepredestinate poate fi dificilă de raportat în mod clar și precis, ceea ce poate afecta încrederea donatorilor și a altor părți interesate. Nerespectarea regulilor fiscale specifice pentru contabilizarea și raportarea veniturilor și cheltuielilor organizațiilor necomerciale, pot avea consecințe fiscale și legale.

Contabilitatea mijloacelor nepredestinate în

organizațiile necomerciale se concentrează pe modul în care aceste organizații înregistrează, controlează și gestionează bunurile lor care sunt folosite pentru scopuri specifice. Aceste mijloace nepredestinate pot include imobilizări, echipamente, stocuri etc. Organizațiile necomerciale trebuie să înregistreze toate mijloacele nepredestinate în momentul primirii lor. Aceasta include înregistrarea costului de intrare a acestor mijloace în contabilitate și documentarea corespunzătoare a tranzacțiilor.

Contabilizarea tranzacțiilor efectuate de organizațiile necomerciale pot varia în funcție de natura activității acestora. De obicei, ele trebuie să urmeze principiile și procedurile contabile specifice stabilite de organismele de reglementare în domeniu.

Organizația necomercială ține contabilitatea în conformitate cu principiile de bază și regulile stabilite în Codul fiscal al Republicii Moldova [1], Legea contabilității și raportării financiare [3], Standardele Naționale de Contabilitate (SNC) [4], Planul general de conturi contabile [5], Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale [6].

Organizațiile necomerciale au obligația de a aplica sistemul contabil de evidență dublă în conformitate cu legile și reglementările în vigoare. Aplicarea sistemului contabil implică înregistrarea și raportarea corectă a tuturor tranzacțiilor financiare și a stării financiare a organizației. Acest lucru este important pentru a asigura transparența, controlul financiar și conformitatea cu legile fiscale, precum și alte reglementări relevante. În cadrul sistemului contabil, organizațiile necomerciale trebuie să înregistreze corect toate tranzacțiile financiare, inclusiv achizițiile, cheltuielile și veniturile. Este important ca organizațiile necomerciale să fie bine informate cu privire la cerințele contabile specifice din țară și să lucreze în conformitate cu acestea.

Organizațiile necomerciale au obligația să aplice sistemul contabil în partidă dublă cu prezentarea situațiilor financiare specifice. În conformitate cu Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale, aceste entități trebuie să înregistreze elementele contabile conform contabilității de angajamente [6].

Sursele de finanțare se contabilizează în baza documentelor primare în modul prevăzut de standardele de contabilitate [2] și de indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale [6]. Organizațiile necomerciale trebuie să specifice în cadrul politicilor contabile reguli clare de documentare, contabilizare și gestionare a mijloacelor nepredestinate. Organizațiile trebuie să perfecțeze documentar mijloacele nepredestinate prin intermediul contractelor, facturilor, invoice-lor, actelor de donație, actelor de primire-predare și orice alte documente relevante.

Organizațiile necomerciale utilizează finanțări cu destinație specială, mijloace nepredestinate și fonduri pentru desfășurarea activităților sale statutare.

În conformitate cu Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale **mijloacele nepredestinate** reprezintă

active și servicii primite sau care urmează să fie primite, a căror utilizare nu este condiționată de realizarea unor misiuni speciale. În categoria mijloacelor nepredestinate pot fi incluse mijloacele primite de organizația necomercială, pentru care nu există o oarecare bază de distribuire a veniturilor pe perioade, nu sunt stabilite careva cheltuieli specifice care urmează să fie acoperite [6].

Mijloacele nepredestinate pot include donații financiare generale, care nu specifică destinația de utilizare pentru un proiect sau o misiune anumită. Pot fi primite echipamente, calculatoare, mobilier, stocuri, care pot fi utilizate în întreaga organizație, nu doar pentru un scop specific. Este important ca organizațiile să gestioneze aceste mijloace nepredestinate în mod eficient și transparent, pentru a putea utiliza resursele în beneficiul social și activități statutare. Contabilitatea și raportarea corespunzătoare a acestor mijloace sunt esențiale pentru asigurarea transparenței și responsabilității în utilizarea lor.

Mijloacele necondiționate înregistrate permit managerilor financiari să desfășoare activitățile în mod liber și să atingă obiectivele statutare fără constrângeri financiare sau administrative. Organizațiile necomerciale pot fi primi astfel de finanțări sub formă de:

- **donații în numerar** oferite de donatori fără nicio condiție atașată, permițând organizației să folosească aceste fonduri conform nevoilor sale;
- **donații în natură**, primite ca bunuri: echipament, materiale, hrană sau alte articole necesare pentru proiectele lor;
- **moșteniri oferite** de persoane în cadrul testamentului lor, fără condiții anexate;
- **subvenții guvernamentale necondiționate** fără condiții prestabilite, permițându-le să utilizeze aceste fonduri conform propriilor priorități și nevoi;
- **venituri din investiții**, cum ar fi dobânzile, dividende sau alte forme de profit generat din investiții financiare, utilizate fără restricții pentru activitățile organizației;
- **sprijinul corporativ** financiar oferit de companii organizațiilor fără condiții prestabilite, ca parte a programelor lor de responsabilitate socială corporativă sau în cadrul parteneriatelor comunitare.

În particular *mijloacele necondiționate* pot fi primite sub formă de:

- donații de la persoane fizice, organizații, fondatori și membri ai organizației;
- cotizații de intrare și de membru necondiționate;
- finanțări neutilizate rămase la dispoziția entității;
- ajutoare financiare;
- subvenții de stat și alte mijloace.

Procedeele și metodele de evidență a mijloacelor nepredestinate sunt alese și indicate în Politicile contabile elaborate desinestător de organizație în conformitate cu cerințele Indicațiilor metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale [6].

În cadrul compartimentului III "Procedee elaborate de sine stătător de entitate" al politicilor contabile se desfășoară modul de contabilizare a mijloacelor nepredestinate destinate pentru acoperirea cheltuielilor administrative și de întreținere a organizației,

cheltuielilor cu serviciile comunale, cheltuielilor de stimulare a personalului și de petrecere a teambuldingului, cheltuielilor de organizare a evenimentelor culturale și a adunărilor generale, și a altor cheltuieli.

Contabilitatea trebuie să asigure delimitarea și înregistrarea separată a mijloacelor nepredestinate pe sursele de intrare intrate și căi de utilizate. În conformitate cu Planul de conturi contabile existența și mișcarea mijloacelor nepredestinate sunt contabilizate la contul de pasiv **544 "Alte datorii curente", subcontul 5442 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale"**. Organizațiile necomerciale sunt în drept să elaboreze nomenclatorul subconturilor și conturilor analitice pentru fiecare cont sintetic, ce permite evidența mijloacelor nepredestinate pe surse de finanțare și direcții de utilizare [3].

În raportul prezentat de organizațiile necomerciale "Situația modificărilor surselor de finanțare" în conformitate cu Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale sunt necesare de desfășurat informația privind următoarele elemente structurale:

- donații,
- ajutoare financiare,
- alte mijloace nepredestinate [6].

Această cerință a Indicațiilor metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale [6] presupune raționalitatea înscrierii în planul de conturi contabile de lucru al asociațiilor a următoarelor conturi analitice deschise la contul de pasiv 544 "Alte datorii curente", subcontul 5442 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale":

- 54421 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate primite ca donații",
- 54422 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate primite ca ajutoare financiare",
- 54423 "Alte datorii aferente mijloacelor nepredestinate primite".

Documentarea și organizarea contabilității în organizațiile necomerciale este influențată de modul de primire a mijloacelor nepredestinate. Mijloace nepredestinate pot fi primite în monedă națională și valută străină, în formă monetară și nemonetară de la finanțatori autohtoni și străini. Astfel, mijloacele nepredestinate nemonetare pot fi primite ca active imobilizate, materiale, obiecte de mică valoare și scurtă durată, servicii, numerar sau documente bănești.

Recunoașterea inițială a mijloacelor nepredestinate se efectuează în baza *contabilității de angajamente*. Aceste mijloace se recunosc de către entitate în cazul existenței unei certitudini întemeiate că mijloacele vor fi primite de organizația necomercială și valoarea mijloacelor poate fi determinată în mod credibil în baza documentelor justificative.

Evaluarea inițială a mijloacelor nepredestinate se efectuează în funcție de forma în care acestea au fost primite. Mijloacele primite sub formă monetară se evaluează la valoarea lor nominală, iar cele sub formă nemonetară se evaluează la costul de intrare, care se determină în conformitate cu cerințele Standardelor

Naționale de Contabilitate și ținând cont de regulile stabilite în Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale [6].

Schema înregistrărilor contabile a mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale presupune o multitudine de operațiuni, care vor fi prezentate în continuare.

Mijloacele nepredestinate ce urmează să fie primite se înregistrează în evidență astfel:

Debit contul 161 "Creanțe pe termen lung", subcontul 1613 "Alte creanțe pe termen lung" sau

Debit contul 234 "Alte creanțe curente", subcontul 2347 "Creanțe privind alte operațiuni"

Credit contul 544 "Alte datorii curente", subcontul 5442 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale".

Mijloacele nepredestinate intrate efectiv se înregistrează în dependență de tipul de active primite:

Debit contul 111 "Imobilizări necorporale în curs de execuție"

Debit contul 112 "Imobilizări necorporale"

Debit contul 121 "Imobilizări corporale în curs de execuție"

Debit contul 123 "Mijloace fixe"

Debit contul 211 "Materiale"

Debit contul 213 "Obiecte de mică valoare și scurtă durată"

Debit contul 241 "Casa"

Debit contul 242 "Conturi curente în monedă națională"

Debit contul 243 "Conturi curente în valută străină"

Debit contul 246 "Documente bănești" etc.

Credit contul 161 "Creanțe pe termen lung", subcontul 1613 "Alte creanțe pe termen lung" sau

Credit contul 234 "Alte creanțe curente", subcontul 2347 "Creanțe privind alte operațiuni".

Imobilizările primite sau procurate din contul mijloacelor nepredestinate se contabilizează la cost de intrare prin formulele contabile:

Debit contul 111 "Imobilizări necorporale în curs de execuție"

Debit contul 112 "Imobilizări necorporale"

Debit contul 121 "Imobilizări corporale în curs de execuție"

Debit contul 123 "Mijloace fixe"

Credit contul 544 "Alte datorii curente", subcontul 5442 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale".

Organizațiile necomerciale pot utiliza sursele mijloacelor nepredestinate pentru achiziționarea sau fabricarea activelor curente, procurarea sau crearea imobilizărilor necorporale și corporale, acordarea avansurilor sau acoperirea cheltuielilor curente ale organizației. În dependență de calea de utilizare a respectivelor mijloace se întocmesc înregistrările contabile.

Procurarea imobilizărilor necorporale, imobilizărilor corporale și stocurilor de la furnizori se înregistrează la costul de intrare a acestora:

Debit contul 112 "Imobilizări necorporale"

Debit contul 123 "Mijloace fixe"

Debit contul 211 "Materiale"

Debit contul 213 "Obiecte de mică valoare și scurtă durată"

Credit contul 521 "Datorii comerciale curente".

Transmiterea în exploatare a imobilizărilor necorporale și corporale procurate sau primite din contul mijloacelor nepredestinate se reflectă:

1. la costul de intrare a imobilizărilor necorporale puse în exploatare:

Debit contul 112 "Imobilizări necorporale"

Credit contul 111 "Imobilizări necorporale în curs de execuție";

2. la costul de intrare a imobilizărilor corporale puse în exploatare:

Debit contul 123 "Mijloace fixe"

Credit contul 121 "Imobilizări corporale în curs de execuție".

În cazul dat apare necesitatea creării fondului de imobilizări la suma utilizării mijloacelor nepredestinate pentru procurarea sau crearea imobilizărilor prin înscrierea contabilă:

Debit contul 544 "Alte datorii curente", subcontul 5442 "Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale"

Credit contul 341 "Fonduri", subcontul 3412 "Fondul de active imobilizate".

În evidența organizațiilor necomerciale calculul amortizării imobilizărilor necorporale și corporale pe perioada utilizării lor se efectuează cu ajutorul metodelor de calcul recomandate de SNC "Imobilizări necorporale și corporale", care trebuie stipulate în Politicile contabile ale entității. La contabilizarea calculului amortizării imobilizărilor primite sau procurate din contul mijloacelor nepredestinate apar particularități esențiale. Conform privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale sumele amortizării calculate nu se reflectă la costuri sau cheltuieli, dar la micșorarea fondului de imobilizări creat.

Diminuarea fondului de active imobilizate se reflectă în mărimea sumei amortizării calculate a imobilizărilor prin înregistrările contabile:

Debit contul 341 "Fonduri", subcontul 3412 "Fondul de active imobilizate"

Credit contul 113 "Amortizarea imobilizărilor necorporale"

Credit contul 124 "Amortizarea mijloacelor fixe".

În cazul ieșirii, lichidării, transmiterii cu titlul gratuit a imobilizărilor, înainte de expirarea duratei de utilizare, se decontează valoarea contabilă a acestora prin formulele contabile:

Debit contul 341 "Fonduri", subcontul 3412 "Fondul de active imobilizate"

Credit contul 112 "Imobilizări necorporale"

Credit contul 123 "Mijloace fixe".

Mijloacele nepredestinate primite sub formă de active circulante se contabilizează pe măsura utilizării lor ca majorare a costurilor sau cheltuieli curente și diminuare a activelor circulante. În cazul suportării de entitate a cheltuielilor aferente mijloacelor nepredestinate se reflectă:

Debit contul 717 "Alte cheltuieli (cu excepția cheltuielilor din activitatea economică)"

Credit contul 211 "Materiale"

Credit contul 213 „Obiecte de mică valoare și scurtă durată”

Credit contul 214 “Uzura obiectelor de mică valoare și scurtă durată”.

Concomitent se înregistrează diminuarea mijloacelor nepredestinate și majorarea altor venituri curente prin formula contabilă:

Debit contul 544 “Alte datorii curente”, subcontul 5442 “Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale”

Credit contul 617 “Alte venituri (cu excepția veniturilor din activitatea economică)”.

Mijloacele nepredestinate primite sub formă de servicii și lucrări se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor și a datoriilor curente:

Debit contul 717 “Alte cheltuieli (cu excepția cheltuielilor din activitatea economică)”

Credit contul 544 “Alte datorii curente”, subcontul 5442 “Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale”.

Totodată se majorează veniturile curente în mărimea utilizării mijloacelor nepredestinate:

Debit contul 544 “Alte datorii curente”, subcontul 5442 “Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale”

Credit contul 617 “Alte venituri (cu excepția veniturilor din activitatea economică)”.

Contribuțiile fondatorilor și membrilor organizației necomerciale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru, donații și alte contribuții ale fondatorilor organizației, a căror utilizare nu este condiționată de realizarea unor misiuni speciale se reflectă ca mijloace nepredestinate prin intermediul formulei contabile:

Debit contul 234 “Alte creanțe curente”, subcontul 2347 “Creanțe privind alte operațiuni”

Credit contul 544 “Alte datorii curente”, subcontul 5442 “Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale”.

Ulterior, se înregistrează intrarea efectivă a activelor primite ca micșorare a creanțelor prin formula:

Debit contul 211 „Materiale”

Debit contul 213 „Obiecte de mică valoare și scurtă durată”

Debit contul 241 “Casa”

Debit contul 242 “Conturi curente în monedă națională” etc.

Credit contul 234 “Alte creanțe curente”, subcontul 2347 “Creanțe privind alte operațiuni”.

Specific pentru organizații necomerciale este că mijloacele nepredestinate neutilizate până la data raportării, în special la 31 decembrie al anului de gestiune, se decontează la fondul de autofinanțare prin înregistrarea contabilă:

Debit contul 544 “Alte datorii curente”, subcontul 5442 “Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale”

Credit contul 341 “Fonduri”, subcontul 3413 “Fondul de autofinanțare”.

Mijloacele nepredestinate decontate în legătură cu expirarea termenului de prescripție se înregistrează la alte venituri curente astfel:

Debit contul 544 “Alte datorii curente”, subcontul

5442 “Datorii aferente mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale”

Credit contul 617 “Alte venituri (cu excepția veniturilor din activitatea economică)”.

Informația privind soldurile și fluxul mijloacelor nepredestinate se prezintă în raportul “Situția modificărilor surselor de finanțare”, care este specific și se întocmește doar de organizațiile necomerciale. În formularul dat se indică soldul la începutul perioadei de gestiune, majorările și diminuările pe parcursul perioadei și soldul la sfârșitul perioadei de gestiune ale mijloacelor nepredestinate. Informația privind existența și mișcarea mijloacelor nepredestinate din acest raport este utilă, atât utilizatorilor de informație interni, cât și utilizatorilor externi.

Organizațiile necomerciale sunt implicate în soluționarea problemelor sociale și comunitare, cum ar fi sărăcia, discriminarea, drepturile omului, egalitatea de gen, asistența în situații de dezastre, lipsa accesului la servicii de sănătate și educație, cultură sau degradarea mediului înconjurător. Acestea identifică și abordează nevoile și provocările comunității și ale societății în general. Ele acționează ca voci ale celor defavorizați și marginalizați, promovând drepturile omului și minorităților. Organizațiile necomerciale furnizează o gamă largă de servicii și programe, inclusiv îngrijire medicală, asistență socială, consiliere, educație, recreere și alte nevoi comunitare. Fiind adesea mai flexibile decât sectorul public sau cel privat, organizațiile necomerciale pot inova și experimenta cu soluții la problemele sociale și pot identifica modalități noi și eficiente. Aceste entități aduc oamenii împreună în jurul unor cauze comune și promovează solidaritatea și coeziunea socială în cadrul comunităților. Organizațiile necomerciale supraveghează și responsabilizează instituțiile guvernamentale, asigurându-se că acestea acționează în interesul public și respectă standardele etice și legale.

Concluzii. În contextul celor menționate constatăm că succesul entității depinde de corectitudinea reflectării operațiunilor în contabilitate. Este crucial să se sublinieze importanța contabilizării și gestionării corecte a mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale. Organizațiile necomerciale joacă un rol crucial în construirea și menținerea unei societăți mai echitabile, mai umane și mai responsabile. Ele sunt un partener vital în îndeplinirea nevoilor comunității și în promovarea schimbărilor pozitive în lume.

Mijloacele nepredestinate sunt surse de finanțare din care se formează patrimoniul organizației necomerciale. Concluzionând abordările relatate deducem că aceste surse suplimentare sunt indispensabile în asigurarea funcționării neîntrerupte a activității organizației. Sarcina principală a contabilității mijloacelor nepredestinate constă în gestiunea și evidența corectă a acestora. Contabilitatea mijloacelor nepredestinate este specifică și implică multe particularități în cadrul întreprinderilor necomerciale, care nu sunt studiate în literatura de specialitate. Reglementările contabile actuale nu stabilesc în mod explicit schemele de înregistrări contabile aferente mijloacelor nepredestinate. Această situație complică modul de evidență a mijloacelor nepredestinate în entitățile necomerciale și nu asigură în

deplină măsură veridicitatea, transparența, comparabilitatea informațiilor contabile.

Pentru perfecționarea contabilității mijloacelor nepredestinate în organizațiile necomerciale în acest articol au fost recomandate concretizarea recunoașterii și contabilizării mijloacelor nepredestinate în conformitate cu specificul activității entităților necomerciale. În special, s-a recomandat schema de înregistrări contabile aferente mijloacelor nepredestinate reflectate în funcție de particularitățile activității organizațiilor necomerciale. Stabilirea metodologiei contabilizării mijloacelor nepredestinate în organizații necomerciale prin prisma reglementărilor contabile naționale prezintă o importanță cu caracter teoretic și aplicativ, ceea ce permite atingerea indicatorilor de performanță a entității. Propunerile privind soluționarea problemelor menționate conduc la perfecționarea și modernizarea modului de evidență a mijloacelor nepredestinate, ce va asigura furnizarea unor informații obiective și veridice utilizatorilor de informație, necesare luării deciziilor în cadrul activității entităților necomerciale, precum și finanțatorilor actuali și potențiali.

Prin contabilizarea corectă a mijloacelor nepredestinate, organizațiile demonstrează

transparență și responsabilitate față de donatori, membrii asociației, voluntari și alte părți interesate. Acest lucru contribuie la consolidarea încrederii și sprijinului pentru organizația necomercială. Gestionarea adecvată a mijloacelor nepredestinate permite organizației să evalueze eficiența utilizării acestor resurse și să-și optimizeze activitățile pentru a atinge obiectivele statutare stabilite. Respectarea standardelor contabile și regulamentelor fiscale este esențială pentru evitarea problemelor legale și fiscale. Importanța contabilizării corecte a mijloacelor nepredestinate subliniază angajamentul organizației față de conformitate și bunele practici în domeniu. Contabilizarea precisă a mijloacelor nepredestinate facilitează raportarea financiară corectă și detaliată, oferind o imagine clară a activităților și impactului organizației asupra societății civile. Contabilizarea mijloacelor nepredestinate nu numai că subliniază angajamentul organizației față de transparență și responsabilitate, dar și promovează o gestionare mai eficientă a resurselor și consolidarea încrederii în organizație. Astfel, organizațiile pot **îmbunătăți guvernanta organizațională** și a managementului financiar responsabil în cadrul entității.

Referințe bibliografice:

1. Codul Fiscal al Republicii Moldova nr.1163-XIII din 24.04.97, cu modificările ulterioare. <https://sfs.md/ro/pagina/codul-fiscal> (vizitat 21.09.2024).
2. Legea cu privire la organizațiile necomerciale nr.86 din 11.06.2020. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.193 din 27.07.2020. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129338&lang=ro (vizitat 17.09.2024).
3. Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.1-6 din 05.01.2018. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125231&lang=ro# (vizitat 28.08.2024).
4. Standardele Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.118 din 06.08.2013, modificat prin Ordinul nr.100 din 28.06.19. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 233-237 din 22.10.2013, nr.230-237 din 19.07.2019. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130803&lang=ro (vizitat 19.09.2024).
5. Planul general de conturi contabile, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 119 din 06.08.2013, modificat prin Ordinul nr.100 din 28.06.19. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 233-237 din 22.10.2013, nr.230-237 din 19.07.2019. <https://mf.gov.md/sites/default/files/legislatie/Planul%20general%20de%20conturi%20contabile.pdf> (vizitat 22.09.2024).
6. Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.188 din 30.12.2014. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=57317&lang=ro (vizitat 24.08.2024).
7. Modificările la Indicațiile metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.135 din 15.10.2019. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=118492&lang=ro (vizitat 10.09.2024).
8. Nederița A., Prisăcar T. Particularitățile managementului financiar și contabilității în organizațiile necomerciale. Ghid practico-didactic. Ediția a II-a revăzută și completată. Chișinău: FHI 360, 2015. https://management.md/wp-content/uploads/2018/03/ecnl_ghid_privind_ong_particularitatile_organizarii_managementului_financiar_si_contabilitatii.pdf (vizitat 11.09.2024).